

On. Bibliofeca Universității din Cluj Sibiu

Dr. Olov Le
București

A tirajtorontali tör-
vénysek bej. sz. 83-
(Dus. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH
ENDRE
és Dr. VARNA
ELEMÉR

HIRLAP

Ziarul Comunității Maghiare din România A Romániai Magyar Népközösség lapja

București lakossága lelkes fogadtatásban részesítette a fővároson átvonuló szovjet csapatokat

Kairóból jelenti a Reuter: Az a benyomás, hogy Bulgária elfogadja a szövetségesek feltételeit Békefeltételekről nem lehet szó, hanem csak Németország feltétel nélküli megadásáról, — mondotta az USA külügyminisztere

București. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A moszkvai rádió közölte, hogy a szovjet gépesített és páncélos erők Dobruzsában a bolgár határ mentén állanak már. más szovjet gyors alakulatok Bucureștin keresztül pénteken reggel Giurgiuba érkeztek. Bucureștiből ezenkívül három szovjet hadosztály indult el. Az egyik, husz kilométerrel tuljutván már a fővároson, Jugoszlávia felé tart, a másik két hadosztály pedig nyugati és északnyugati irányban nyomul előre, Erdély és Magyarország felé.

Stengl tábornok, az egyik német hadosztály parancsnoka csütörtökön fog-

ságba esett — folytatódik a moszkvai rádió közlése. — Stengl a 35-ik német tábornok, aki a szovjet nyári offenzívája során fogságba került, Nietz német tábornokot, az egyik német hadsereg-tesz parancsnokát a főváros közelében folyó harcok után, katonái között holtan találták meg a csataterén.

București. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A szovjet hadsereg nagy offenzívát készít elő Varsó városa ellen. A német parancsnokság jelentette, hogy a partizánok tartották varsói városnegyedeket a német repülőik erősen bombázták.

A szovjet csapatok a bolgár határnál

București. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Moszkvában közölték, hogy București lakossága csütörtökön lelkes fogadtatásban részesítette a szovjet csapatokat, amelyek áthaladtak a fővároson.

A Fekete-tenger partján a szovjet

csapatok a bolgár határig nyomultak előre.

A ploesti közlajvidéken a német foglyok száma 22 ezerre emelkedett. A főváros körül, főleg az erdőkben, valamint a folyók és csatornák átkelési helyei mentén elszigetelt német csapat-csoportok megkísérelték a Bu-

curești felé való szovjet előnyomulás megállítását, ezeket a német ellenál-lási pontokat azonban rövid harcokban megtörték, — jelenti a Reuter.

București. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A moszkvai rádió közli, hogy a Ploestinél fogságba esett német különleges ala-

kulatoknál megtalálták a német főhadiszállás augusztus 22-én kelt parancsát, amely szerint a román közlajvidéket mindenáron védeni kell, mert a petróleumnak a legnagyobb fontossága van a német hadsereg számára, — jelenti a Reuter.

Moszkva cselekvő háborus részvételt követel Bulgáriától

București. (Rador). Kairóból jelenti a Reuter brit hírügynökség: Anglia és az Egyesült Államok megszábták a Bulgáriának adandó fegyverszüneti feltételeket, s azokat csütörtökön közölték a Kairóba érkezett bolgár küldöttséggel. Ezeket a feltételeket a maga részéről a szovjet kormány is megerősítette és Bulgária cselekvő részvételét követeli a Németország elleni harcban.

București. (Rador). Kairóból jelenti a Reuter-ügynökség: A Bulgáriának a háborúból való kilépésére irányuló eseményekről illetékes angol körök semmit sem közöltek, kijelentették azonban, hogy szoros értelemben vett tárgyalásokról nem lehet szó: Bulgária vagy elfogadja, vagy visszautasítja az elébe tárt szövetséges feltételeket.

A szovjet sajtó — folytatódik a Reuter-jelentése — továbbra is támadja a bolgár kormány politikáját. A Vörös Csillag tegnapi száma erőlesen követeli Bulgáriától, hogy cselekvő módon vegyen részt a Németország elleni harcban.

Egyébként az a benyomás, hogy Bulgária elfogadja a szövetségesek feltételeit.

Lezárták a bolgár-török határt

Ankarából jelentik, hogy csütörtökön este bolgár részről lezárták a határt Bulgária és Törökország között. A határ lezárását nem indokolták meg, — fejeződik be a Reuter-jelentés.

A Timpul vezércikke

București. „Amnesztia” cím alatt a Timpul című bucaresti lap a következőket írja augusztus 31-i vezércikkében: Azok a terror-bombázások, amelyek néhány nap óta a főváros átment, egy pillanatra a második vonalba helyezték azt a feletté fontos rendeletet, amelyet a kormány beiktatása alkalmá-

val kiadott: a politikai vétségek amnesztiaját. Lucretiu Pătrășcanu igazságügyi miniszter kijelentéseiben hangsúlyozta, hogy „a kormány első cselekedetének igazságszótának kell lennie”.

„A börtönökben és táborokban eddig, meggyilkolt ezer és ezer vértanu számára ez már késő. De éppen ezért nincsen jogunk arra, hogy egy percet, egy másodpercet elvesztessünk, azokkal szemben, akik még vártak”.

„Az amnesztiairól szóló rendeletet a kormány kinevezéséről szóló rendelettel egyidőben irtak alá. Egy szabadságon alapuló kormányzati rendszer nem is kezdhet másképpen”.

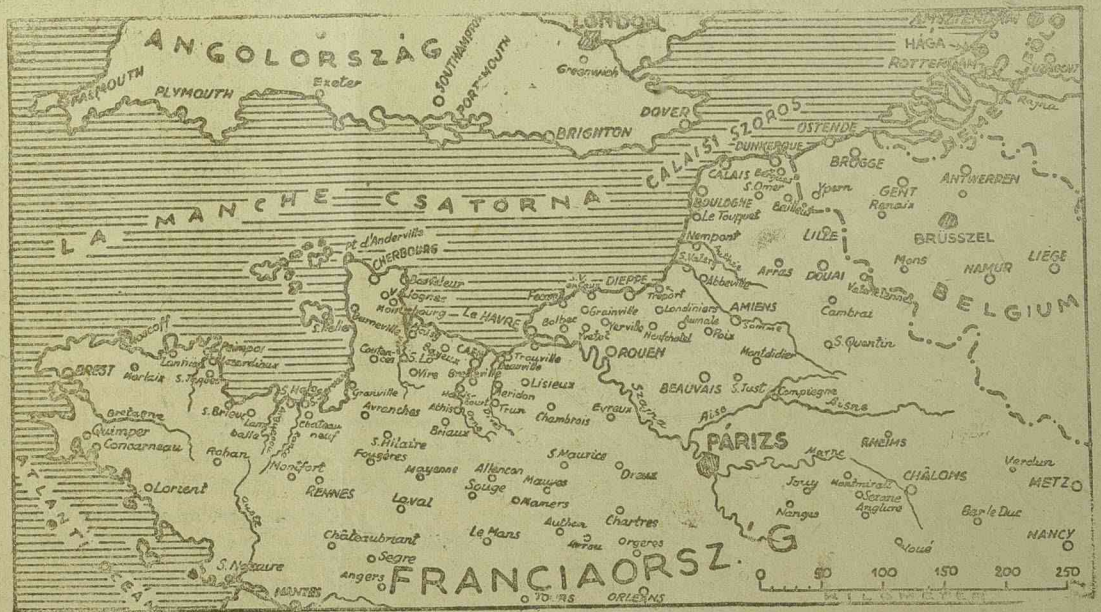
— E néhány mondat — folytatja a „Timpul” — magában foglalja a tényleges

helyzetet. Ezer és ezer ártatlan ember, akit börtönbe és táborba zártak, azon a napon nyerte vissza szabadságát, amelyen Ofelsége I. Mihai király egy értelmen harc megszüntetését s negy évi parancsuralom és tetszés szerint való kormányzás után a demokráta kormányzati rendszer visszaállítását kinyilvánította. A dolgok nem maradhatnak ennyiben. Tízezer és tízezer ártatlan, akit a börtönöket és koncentrációs táborokat megtöltöztettek, — legtöbbször képzelet vétek miatt, — igazságot akar. És igazság nem létezhetik azok példás megbüntetése nélkül, akik mindenki szabadságára és életére törtek.

— Ezer és ezer békés polgár, aki egy hitért harcolt, ezer és ezer ártatlan, akit

a hadbíróságok vádpadjára hurcoltak és börtönbüntetésre ítélték, ezer és ezer ember, akit, rendőrségi fogdába zártak, mert más valláson volt, tízezer és tízezer ember, akit az ugynevezett Transznisztria gettóiban meggyilkoltak — mind egyhangulag példás büntetést kérnek azokra a beteges hajlamú gyilkosokra, akik saját maguk hajtottak végre ítéleteket, vagy elfogadták, hogy a nekik adott parancsokat teljesítsék.

— Mindezek kerüljenek az ítélőszék elé, mindezek felett ítélkezzenek és a bűnösök nyerjék el megérdemelt büntetésüket, hogy legalább így töröljék el az utóbbi négy évre súlyosan nehezű szegényfoltok egyike — fejeződik be a Timpul cikke.

Az USA külügyminisztere Németország béke-erőfeszítéseiről

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter brit hírügynökség: Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere — mint Washingtonból jelentik — a csütörtöki sajtó-értekezleten kijelentette, hogy Német-

ország erőfeszítéseket tesz arra, hogy megtalálja a béketárgyalások módozatait. Dittmar tábornoknak tegnap este a német rádióban tartott beszéde felette jelentős és tekintetben. A szövetséges kormányok álláspontja azon-

ban már ismeretes és békefeltételek-ről nem lehet szó, hanem csak Németország feltétel nélküli megadásáról, — mondotta az Egyesült Államok kül-minisztere.

marsall főhadiszállásáról érkezett legújabb hírek arról számolnak be, hogy a partizánok fokozzák tevékenységüket a Duna és a Száva folyók mentén és jelentős erők tevékenykednek Belgrád közelében.

Tito marsall főhadiszállásának egy másik jelentése arról ad hírt, hogy a szabad jugoszláv hadsereg itélő tanács létesítésén fáradozik, amelynek az lesz a feladata, hogy a német hadsereg tagjai által elkövetett bűntények ügyében itélkezzenek, — jelenti a Reuter.

Finn-szovjet megbeszélések Stockholmban

Bucuresti. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Bár a finn kormány még nem tett hivatalos lépéseket a szovjet kormánnyal való fegyver-szüneti tárgyalásokra, mértékadó svéd forrásból közölték, hogy a finn és a szovjet kormány képviselői ismét érintkezésben vannak egymással Stockholmban.

Bucuresti. A Timpul jelenti: Stockholmi jelenés szerint Paaskivi ismert finn politikus Moszkvában tartózkodik, ahol a békéről tárgyal. Ezt a hírt hivatalosan nem erősítették meg.

Daily Express: A következő nagy csatára már a német birodalom területén kerül sor

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A Daily Express című angol lap az északfranciaországi helyzetről írva rámutat arra, hogy azok a katonai szakértők, akik a múltban mindenkor a legnagyobb óvatossággal nyilatkoztak a helyzetről, ma annak a meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a következő nagy csatára már a német birodalom területén kerül sor. A Sedan felé tartó amerikai csapatok a legrovidebb utat választották és nyilvánvaló, hogy a német határig már nem találkoznak semmiféle ellenállással. Ez az előnyomulás páratlan gyorsasággal megy végbe és már a jövő napokban látható, hogy a nyugati német védelem

teljes összeomlása, — írja a Daily Express. — Igaz, hogy Belgiumot még fel kell szabadítani, de a német hadsereg sohasem tartott ebben az országban jelentős harci erőket, legkevésbé az utóbbi időben, úgy hogy a fő ellenállás megtörése után a belga partizánok elintézzik a teendő többi részét, — írja a Daily Express.

Általános offenzívát készítenek elő a szövetségesek Olaszországban

Bucuresti. (Rador). Rómából jelenti: A 8. brit hadsereg keretében harcoló lengyel erők csütörtökön elfoglalták az olaszországi Pesaro városát. A németek a fő gót-vonalra vonultak

vissza, a szövetséges főparancsnokság azonban az egész fronton általános offenzívát készít elő.

Tito főhadiszállásáról jelenti Bucuresti. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A Tito

Reuter-jelentés a franciaországi hadihelyzetről

Bucuresti. (Rador). A franciaországi hadihelyzet alakulásáról ezeket közli a Reuter-ügynökség: Párizstól nyugatra a Szajna felé létesített angol-amerikai hídfő szélessége már elérte az 50 kilométert s a szövetséges páncélosok túl vannak a Somme folyó felé való út felén. A német főparancsnokság szerdán este Rouen városának kiürítését közölte. Az angol-amerikai csapatok elfoglalták Beauvais városát, s a városon túl tovább folytatva az előrehaladást, a nélkül, hogy a németek ellenállása zavarná őket, 50 kilométernyire vannak Amiens városától és gyorsan közelednek a belga határ felé. Ebben a körzetben csak elszigetelt német csoportok tanúsítanak ellenállást. Rouen városának elfoglalásával igen nagy jelentőségű tengeri kikötő került a szövetségesek kezére.

Párizstól keletre az amerikai csapatok puskalövés nélkül elfoglalták Reims városát s tovább nyomulván előre Luxembourghoz és a belga határ felé közelednek. Ennek során Laon városát fenyegetik. Az amerikaiak Chalons-sur-Marne városát keleti irányban tulhaladták.

Dél-Franciaországban az amerikaiak 6 kilométernyire délnyugatra vannak Valence városától, de innen délkeletre a visszavonuló 19-ik német hadsereg hátréveivel kemény harcokat vívnak. A németek visszafoglalták az olasz határ mentén fekvő Briançon városát, de innen északra a svájci határ

közelében az angol-amerikai előnyomulás jól halad.

A franciaországi partizánok behatoltak Lyon városába s Lyontól nyugatra elfoglalták Clermont Ferrand városát — fejeződik be a Reuter-ügynökség jelentése a franciaországi hadihelyzetről.

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Az Észak-Franciaországból érkezett legújabb hírek szerint az angol-amerikai

csapatok Amiens városa felé közelednek. A Szajna és Majna folyók között lévő német csapatokat a körülkerítés és a tengerpart felé való szorítás fenyegeti, a Dieppe-be vezető országutat a szövetségesek elérték.

Bretagne-ban Brest városának és kikötőjének eleste a küszöbön áll. Az elfogott német katonák kijelentéséből kiderül, hogy a helyőrség javarésze várja a pillanatot, hogy fogságba kerüljön.

Az angol-amerikai csapatok elfoglalták Verdunt

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A szövetségesek főhadiszállásának egyik magasrangú tisztje kijelentette, hogy a németek északfranciaországi visszavonulása valóságos zűrzavar. A németek visszavonulásának iránya, miután hadianyagukat elhagyják, Belgium.

A legújabb hírek szerint az angol-amerikai csapatok elfoglalták a német határtól 80 kilométerre lévő Verdunt, ugyanekkor felszabadították a második utat Saarbrücken irányában. Eberbach tábornok, a 7-ik német hadsereg főparancsnoka amerikai hadifogságba esett. Eberbach tábornok, aki mindössze

nyolc napig viselte ezt a tisztséget, Hauser tábornok helyébe került. Hauser tábornok annak idején megsebesült. Az 1. amerikai hadsereg Sedan és Charleville között átkelt a Meuse folyón is. 1940-ben Charleville-nél hatolt be a német hadsereg francia területre. A Sedan felé való előrehaladás váratlanul történt s nagygyűze van benne a francia partizánoknak, akik az országutat nyolcvan kilométer hosszúságban megtisztították az aknáktól, elfoglalták a hidakat, megakadályozván, hogy a visszavonuló németek elpusztítsák. Így a Maginot-vonalat átkarolták, éppen úgy, ahogyan 1940-ben a német hadsereg tette.

Dél-Franciaországban folytatódik a 19-ik német hadseregnek a Rhöne folyó völgyében való követése. A németek itt az utóbbi napokban mintegy kétezer gépesített járművet és sok üteget, valamint nehéz hadianyagot hagytak hátra érintetlen állapotban, mert mindez hátráltatta őket visszavonulásukban. A Riviérán a szövetségesek Olaszország határához közelednek, ahonnan csak 20 kilométernyire vannak — fejeződik be a jelentés.

Más amerikai közelednek egyenesen keleti irányba törve előre, az Ardenne erdőséget jutottak, a brit és kanadai csapatok átkeltek a Somme folyón és a tenger partján a legnagyobb gyorsasággal haladnak előre, úgy hogy nagyon rövid idő elteltével az ebben a körzetben található német egységeket teljesen bekerítik. A Somme folyón alkotott hídfőt időközben husz kilométerre szélesítették s ezen át nagy létszámú csapatok haladnak északra felé.

Az amerikai, valamint a brit és kanadai csapatok három oszlopban nyomulnak a belga határ felé, amelyet több ponton már el is értek — fejeződik be a jelentés.

Két szövetséges hadsereg közeledik a belga határhoz

Bucuresti. (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Az északfranciaországi katonai eseményekről pénteken reggel közölték, hogy a német ellenállás összeomlása ezen a hadszíntéren most már teljes. A belga határ felé két szövetséges hadsereg közeledik s előnyomulásában csupán elszigetelt német kötelékek szórványos ellenállása fogadja. Egységes német arcvonalról ebben a körzetben már néhány nap óta szó sem lehet s a különálló német csapatok minden egység, de főleg minden eredmény nélkül igyekeznek ellenállást kifejteni. Az angol-amerikai csapatok elérték a Somme folyót és bevonultak

Amiens városába. A város német helyőrségei uccai torlaszokat emelt, de a szövetségesek támadása annyira váratlan volt, hogy a németek nem is gondolhattak az ellenállásra s arra sem volt idejük, hogy a folyón átvezető hidakat a levegőbe röpiessék. Így az angol-amerikaiak átkeltek a Somme folyón és a belga határ irányában nyomulnak előre. Időközben a folyón létesített hídfőt kiszélesítették, úgy hogy az néhány óra alatt elérte a 16 kilométert, Amiens és Corbille között húzódván. A Szajna átkeiő újabb és újabb angol-amerikai kötelékek hatalmasan megerősítik az arcvonalat, amely egyrészt Belgium,

másrészt északnyugati irányban vonul s a Szajna és Somme torkolata között lévő németeket átkarolással fenyegeti.

Egy másik szövetséges hadsereg már átkelt a Maas folyón és elérte a belga határon fekvő Sedan városát. Ez az előrehaladás is hihetetlen gyorsan történt, a nélkül, hogy a szövetségesek számottevő német ellenállással találkoznak volna. Az angol-amerikaiak csütörtökön 60 kilométert haladtak előre. Ezt a távolságot a gépesített kötelékek 12 óránál rövidebb idő alatt tették meg.

Miután Rouen városát a németektől teljesen felszabadították, a szövetséges erők innen Dieppe irányában mennek előre. Mind Dieppe, mind Dunkerque kikötőjében nagyobb német hajómozdulatokat figyeltek meg, amiből arra következtettek, hogy a német főparancsnokság a szárnyas bombák kiinduló pontjainak legénységét igyekszik tengeri úton elmenekíteni. A hajóösszevonásokat az angol-amerikai légi erő állandóan támadja. Angolszász légi kötelékek egyébként csütörtökön még érintetlenül maradt szárnyas bomba-

Óriási sikerrel fut a timisoarai-temesvári ARD-moziban

Két szív, egy csók (Amerikai Valcer)

Nagyszerű operett.

Carl Brisson, amerikai valcerje.

Rendezte Joe May és Carmine Gallone. — Káprázatos kiállítás, fülbemászó zene, vígság, boldogság. — PÓTMŰ SOR, MICKY MAUSZ, OROSZ NYELVEN. Jegyelővétel. Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek

A szerénység éneke

BÓDÁS JÁNOS verse

*Ments meg, Uristen, a főnyereménytől,
Ments meg bőséget hozó dicsőségtől.
Ne legyen se autóm, se aranyóráim,
ne uralkodjak göggel soha szolgán,
nem kell a gyönyör, mámor, hatalom.*

jobb így: szegényen, nyugton, szabadon!

*Ne legyek csucs, mit senki el nem ér,
se villam, mely vakít és végetér,
csak marék só, kicsiny, de azt adó,*

csak mécs, mely ég, ha zápor hull, ha hől

*Nem kell a gyönyör, pénz és hatalom,
csak szívem dobogjon fiatalon,
csak két kezembe adj dolgos erőt,
s a sor ne folyjon szét szemem előtt.
Csak jól essen a friss víz s a reték
szalonnával és néha, ünnepek
idején még a csirke s egy pohár bor,*

ez is elég, e szép és tiszta mámor.

*Jobb a soknál a jóleső kevés,
jó fáradság után a pihenés,
jó adni s nem tartozni senkinek,
szivemben hordozni a kincsemet,
jó vigasztalni, aki bus, beteg,
permetezni alélt leveleket*

*a mit nem ronthat le egy viharzó század,
templomot építeni! Leiki várati!*

*'Az életcsörtetésből elmaradni,
három kis fiammal eljásztogatni
a gyermekszoba szőnyegén hasalva,
körvasuttal, mackóval. S tarka-barka
mesevilágba szokni el velük,
inni a róluk áradó derüt*

*s átadni nekik, mi bennem ragyog:
egyebet rájuk ugysse hagyhatok,
mit érne az, ha apjuk gazdagsága
rájuk maradna, mint fül a számarra?*

*Ne horja őket szerencse szele:
szélben csak a hólyag száll fölfele.
Tudják meg, mi a harc, könny, csók,
csalán,*

igy lesz az ember ember igazán.

*'A fivalkodást győzze, aki győzi,
mi nem vágyunk az erdőből kinőni,
nem kell hatalom, se főnyeremény,
a gazdagnál boldogabb a szegény.*

*'Amit elérünk, hadd küzdjünk meg érte:
herék vetik csak magukat a készrel
... S mégis miénk lesz a jövő s az élet,
mi vagyunk a korallok, mi a méhek!
'A jövőt nem szerencsés ostobák:
mi építjük s rajtunk épül tovább ...*

A családfő

Írta: MANDY IVAN

Tollszárral, ceruzával, rajzszöggel
kereskedik. Dolgozatokat ír másoknak,
rajzokat javít. Mindennek megvan az
ára. A bevételt kiadást gondosan beírja
egy noteszbe. Otthon aztán figyelmesen
átnézi a számadást. Az anyja úgy áll
mellette, mint aki kihallgatásra vár.

— Anyus reggel kaptál tőlem ...

— Az asszony szaporán bólogat:

— Persze, hogy kaptam. Milyen de-
rék fiu is vagy. Bizony jó az ehhez a kis
nyugdíjhoz.

— Most ne arról beszélg. Kalarábára
kértél meg petrezselyemre ... Az ösz-
seszen ... — Gondosan számol — Hat-
vannégy lej visszajár.

— Az asszony simogatja a fiu haját.

— Mint egy férj, igazán mondom ...
Hát tudod, drágám, vettem egy kis szil-
vát. Ugy szeretem. Te is.

Szigoru arc mered rá.

— Szilváról szó se volt. Nézd, anyus,
nem arról a hatvannégy lejről van szó.
De miért vásárolsz többet, mint amennyi
nyit megbeszélünk? Jó, jó, ne szólj
semmit. Együnk.

— Az asszony evés közben félénken
megkérdi:

— Jó, drágám?

— A fiu nem felel. Ebéd után ujságot
olvas, aztán ledől egy kicsit.

— Ötkör kelts fel. Óráim van.

— Alvás közben megnyulik az arca.
Égészen öreges.

Ötkör elindul egyik tanítványához,
hétkör már baktat egy másik fiúhoz.
Mire hazare, egészen elfáradt.

— Anya megcsinálja a homlokát.

— Itt a teád, Zolikám.

Zoli szórakozottan issza a teát. Fá-
radt, üveges tekintettel bámult maga
elő.

— A lábvizet.

— És már egy lavórba aztatja a lábát.
Anyu masszirozza. Nem beszélnek.
Csak a lábujjak roppannak néha.

Aztán anya megágyaz. Mikor Zoli
már fekszik, leül az ágy szélére:

— Zolikám, a múltkor láttam egy ka-
lapot ...

— A gyerek a plafont bámulja.

— Az anyu a paplanon babrál. Próbálja
elkapni a fiu tekintetét. Szigoru-e,
vagy van benne valami biztató.

— Igazán nagyon szép kalap. Kornél-
nak is nagyon tetszett.

— Kornél egy vállalatnál dolgozik. Né-
ha moziba, színházba viszi az övegyet.

— A gyerek most végre megszólal:

— Akkor vegye meg Kornél.

— Nem kérhetem. Te azt nem érted.

— Aludni szeretnék.

— Igen, persze. Tudod, olyan zöld
kalap és ...

— Aludni szeretnék.

— Anya föláll. Bánatosan kifújja az or-
rát. Kimegy.

Másnap Zoli — az osztályfőnök aján-
lására — újabb tanítványt kap. Egy
gazdag ügyvéd fiát. Otthon, ebéd köz-
ben, úgy mellékesen megkérdi:

— Mennyi az a kalap?

— Anya elpirul. Leteszi a kanalat.

— Hát igazán? Lehetne?

— Majd meglátjuk.

Zoli pár nap múlva már pénz is kap
az ügyvédől. Ir valamint a noteszba.
Közben anyára néz:

— Hétszáz lejnél nem adhatok töb-
bet.

— Ó, hiszen nekem is van egy kis
pénzem. Milyen aranyos vagy.

— Könyvelmü vagyok.

— Anya este megmutatja az új kalapot:
— Hogy tetszik? Ugy-e csinos?

— A fiu csak bólint.

Másnap délből anya a fotelben szí-
pog. Kezében levél. Elsírja magát.

— Kornél megnőtül ... Tudod, jó
parti és ...

Zoli csak bólint.

— Jó parti.

— Megcsókolja anyát:
— Ne sirj, no.

Délután vesz két mozijegyet vasár-
napra:

— Rég nem láttunk már valami jó
filmet.

Megsimogatja anya arcát. 'Az hálá-
san mosolyog.

Vasárnap délután anya felveszi az új
kalapot és elmegy Zolival a moziba. A
fiába karol.

Zoli virágot vesz.

— Igazán kedves vagy, Zolikám.
A fiu, ugy oldalt, anyára néz. Milyen
szomorú a tekintete. És ugy elejt a fe-
jét. Persze, biztosan Kornélra gondol.

— Anya.

— Tessék, kedves?

— Szép a kalapod.

— Anya szemében megcsillan valami.
— Tetszik?
— Tetszik.

— És ugy-e, egész olcsón vettem?
Zoli nyel egyet:

— Egész olcsón vetted, anyusom.
Hiába, te tudsz vásárolni.

— Ugye?

Boldogan simul a fiához.

Svájci egyetemi tanár előadása az amerikai irodalom fejlődéséről

Lüdecke Henrik dr. bázeli egyetemi tanár Zürichben nemrég angol nyelvű előadást tartott az amerikai irodalom másfél százados fejlődéséről, alakulásáról. Részletesen kitért előadásában az amerikai irodalom szellemének megvilágítására. Rámutatott arra, hogy az amerikai irodalomnak nemcsak gazdag jelene van, hanem érdekes és jelentős múltja is. Annak idején, amikor Észak-Amerika még Anglia világbirodalmának egyik része volt, vagyis a gyarmati kor-
szakban, nem penditettek meg az amerikai írók politikai kérdéseket, a nemzeti érzés sem hatalmasodott el irtaikon. Abban az időben Amerikában inkább a világpolgárság szelleme uralkodott és sok író is világpolgárnak vallotta magát. Amikor aztán győzött az amerikai al-
tal forradalomnak nevezett szabadság-harc, lassankint tért kezdett hódítani az amerikai írók műveiben a nemzeti szelle-
m. Érdekes azonban, hogy olyan ismert amerikai írók, mint Irving és Edgar Allan Poe, nem tartoztak az amerikai nemzeti szellem felébresztésének előharcosai közé. A nemzeti szellem kialakulását kevésbé jelentős írók be-
folyásolták. Az amerikai nemzeti szellem első ismertebb képviselője Emerson.
A XIX. századbeli amerikai irodalom már a tökéletes nemzeti állam gondolatát kívánta megszilárdítani. Cooper, akinek regényeit Európában nemzedékek való-
sággal falták, Amerikában nem ezekkel, hanem politikai írásaival lett népszerű. A politikai röpiratok és a politikai regények abban az időben hihetetlen példányszámban fogytak. Herman Melville és Henry Adam ennek az irodalomnak ismertebb művelői.
Később a realiztikus irány képviselői érvényesültek inkább. Akkor jelenik meg John Hay „The Broad Winners” (A kenyérkeresők) című regénye, valamint Hamilton Garland több regénye. Ok voltak a nálunknál nagyobb Stephan Crane és Frank Norris előfutárjai.
A századfordulóval előtérbe lép az az irodalom, amely a társadalom bírálattal — „muckraking” — foglalkozik. Ezek az írások a politikai és üzleti élet visszasságaiat szálltak szembe. Egyik-
másikban már a szociális igazságtalanság-
nak is akad bátor szószólója. Regények-
ben bírálták az egyes intézményeknél, a gyáraknál, kereskedésekben, a farmerek világában és az iskolákban uralkodó viszonyokat. Ennek a műfajnak ismertebb művelői a két Sinclair, Robert Herrick és Davis Graham. Mind a realiztikus, mind a társadalombíró regényeken azonban végigvonul a nemzeti érzés. Ugyanígy irányok mutatkoztak az amerikai színpadi irodalom terén is.
Az első világháború után az amerikai irodalomban a nemzeti öntudat még hangsúlyozottabbá vált, de hamarosan jött a visszahatás, amelyet különösen Dreiser és O'Neill fejeztek ki, akiknek műveiben az életüzedelem tragédiai bontakoznak ki. A mostani háború előtt az amerikai írók szívesen tértek vissza a másfél század előtti időbe. Sokat irtak az őserők lakóiról, a szabadságharcról, az indiánokkal való összetűzésekről, a nyugati tájak felfedezéséről. Ennek a műfajnak ismertebb alakjai: Hemingway, Faulkner, Margaret Mitchell és Steinbeck.

kiinduló pontokat bombáztak. A szövetséges légi erő egyéb célpontjai közé tartoztak még északfranciaországi, belgiumi és hollandiai német vasúti és közlekedési vonalak, valamint katonai jármű és szállítási oszlopok.

Dél-Franciaországban az angol-amerikai csapatok elfoglalták Valence városát. A Rhone folyó völgyében Marseilletől keletre Montpellier, Rezier és a lyoni öbölben fekvő Narbonne városát foglalták el. Bordeaux városát teljesen felszabadították — fejeződik be a jelentés.

Lavali letartóztatták
București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A svájci határról érkezett hír szerint Pierre Lavall volt francia miniszterelnököt a Gestapo ügynökei Belfortban letartóztatták.

Pétain tábornagy Viellards szenátor Marvillat-ban lévő kastélyába érkezett. A tábornagy szintén a Gestapo erős őrzete alatt áll.

London (Rador). A Reuter-ügynökség különtudósítója jelenti Párizsból, hogy Párizs polgármesterét és az egész városi tanácsot francia hazafiak letartóztatták. A jelentés hozzáfűzi, hogy új városi tanácsot választottak.

Eisenhower felhívása
București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Eisenhower tábornok felhívást intézett a belgiumi partizánokhoz s ebben közli, hogy az Európa felszabadításáért, elsősorban a Németországtól nyugatra lévő területek felszabadításáért folyó harcban a szövetséges főparancsnokság számít a belgiumi partizánok erélyes, szervezett támogatására.

A MAGYAR VASUTASOK EGY RÉSE SZTRAJKA LÉPETT
București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A moszkvai rádió közli, hogy a magyar vasutasok egy része kihirdette a sztrájkot és három, Budapest felé vezető fő vonalon megállt a vasúti forgalom.

A légi háború
București (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: Az angol-amerikai légi erők Olaszországból felszállt erős kötelékei csütörtökön Magyarországon, Jugoszláviában és Észak-Olaszországban repülőtereket és vasúti berendezéseket bombáztak.

București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Brit moszkvítók péntekre virradó éjszaka kétezer tonnányi bombát dobáltak Düsseldorf városára. A német légvédelem heves volt, harci repülőik azonban nem szálltak fel. Egy másik — hatszáz nehéz bombavetőből álló — légi alakulat a szárnvas bombák északfranciaországi támaszpontjait támadta.

Cegufabb
Eltávolították a horvát hadsereg főparancsnökát
București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: Amint Zagrában nyilvánosságra hozták, a horvát őváros rendőrfőnökét, az állambiztonsági minisztert és a horvát hadsereg főparancsnökát eltávolították állásából. Jelyükbe az Usztasa terrorista szervezet három tagját nevezték ki, — közli a ondoni jelentés.

Terjed a felkelés Szlovákiában
București (Rador). Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A partizánok kezében lévő szlovák rádió közölte, hogy felkelés után négy nappal majdnem az egész ország a belső arcvonal kezében van. A belső arcvonal megkezdte a harcot a nyugati és keleti határok felszabadításáért. A német csapatok még tartik állásaikat. A német hatóságok halálbüntetéssel fenyegetőznek, de ennek ellenére a mozgalom tovább terjed és az ország lakossága részéről erős támogatásban részesül.

Folyóiratunk a
HAVI SZEMLE

Megrendelhető:
ARAD, Str. Brătianu No. 2-4

— București katonai parancsnokságának felhívása a főváros lakosságához. (București). A főváros katonai parancsnoksága felhívással fordult a lakossághoz s megállapítja, hogy a német légi erő legutóbbi bombázása nagy rombolást okozott. A hatóságok minden rendelkezésre álló eszközzel dolgoznak, de tekintettel a rombolások nagymértetű voltára — nemcsak házak, hanem táviró vonalak, villamos huzalok stb. is elpusztultak — az okozott kárt, elsősorban pedig a sebesülteknek és halottaknak a romok alól való kiemelését a közösség hatékony támogatása nélkül nem lehet végrehajtani. Eppen ezért a katonai parancsnokság meleg felhívással fordul a lakosokhoz kérve, hogy segítse a közelükben lévő romba dőlő házakból a vagyon tárgyainak kimentésében. Ilyen módon, valamint a kisebb romok eltakarításával nagyban segítségre lehetnek a kárvallottaknak. A katonai parancsnokság annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a főváros lakossága, amely mindig tanujelét adta együttérzésének, ezuttal is az idő parancsa szerint fog cselekedni. (Rádor).

— Az aradi munkügyi felügyelőség felhívása. (Saj. tud.) Az aradi munkügyi felügyelőség közli az ipari és kereskedelmi vállalatokkal, üzletekkel, gyárakkal és műhelyekkel, hogy kötelesek, rendszeresen működni. Kötelesek munkahelyükön megjelenni az alkalmazottak is.

— Üzleti zárförök. Timiș Torontal-Temes Torontalmegye prefekturája a 7. hadtest parancsnokságának az esti utcai közlekedéssel jó korlátozására vonatkozó rendelkezéseivel hivatkozással az üzletek zárójárát a következőképpen szabta meg: A kereskedések általában délelőtt 8—13 és délután 15.30—18 óra között tartanak nyitva. Nagykereskedések üzleti órái reggel 8-tól déli 14 óráig tartanak. Az élelmiszerüzletek reggel 7-től déli 13-ig és délután 15.30—19.30 óráig, a hentesüzletek reggel 5—10-ig és délután 17—19-ig, a fodrászok reggel 7-től déli 13-ig és délután 15.30—19.30 óráig, virágüzletek délelőtt 8—13-ig, délután 15—19-ig, vasárnap délelőtt pedig 9—12-ig tartanak nyitva. A bankok és biztosságintézetek délelőtt 8—13-ig állanak az ügyfelek rendelkezésére, délután 16—18-ig ügyeletesszolgálatot tartanak. A cukrászdák reggel 7-től este 19.30 óráig egyhuzamban vannak nyitva. Ezek a zárórak Timișoara-Temesvár, Lipova-Lippa és Sannicolaulmare-Nagyszentmiklós városokban érvényesek. Községekben valamennyi üzlet reggel 5 órától este 19.30-ig marad nyitva. Városokban az élelmiszerüzletek vasárnap délelőtt 10-ig nyitva tarthatók.

Szept. 3, vasárnap
Róm, kat.: Manfred
Profetáns: Hilda
Ortodox: Antim

HIREK

Napkelte: 5:19 ó.
Napny.: 18:49 ó.
Holdkelte: 18:51 ó.
Holdny.: 5:41 ó.

Szerkesztőség: Timișoara I, Bul. Regina Maria 8, távbeszélő 50-78. — Kiadóhivatal: Timișoara I, Piața Brătianu 3, távbeszélő 28-10. — Előfizetési ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej, címzalaggal küldve, vidékre, postán egy hónapra 154 lej. Vidéki előfizetők, ha nem csekken fizetik az előfizetési díjat, ez 20 lejtel nagyobb a bélyegilleték miatt. Postatakarékpénztári (CEC) csekk számla 35-628. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetők Metianu-utca 6, hirdetések Eminescu utca 4, szám alatt, Reclama irodában. Távbeszélő: 17-14.

Szeptember

Még fehér fénnyel süt a nap, de az ég alján már párak usznak a látóhatár fölött. Valahol messze, ahol még nem rázkódtak meg az őszi fák, nyitva marad egy kertajtó s a mező fölől hangok csendülnek bele a némaságba. Az elhagyott verandákon magára marad a rózsaszínű abrosszal leterített asztal, és a magas vázában ott felejtett szalma-virág hangtalanul őrzi a csendet. Már rőt a vadszőlőlevél, a fák mögött puttongos karaván vonul az ide kéklő szőlőföldek felé, a kertben azonban már ott áll a zöldkötényes ember. Áll, vizsgálja a bokrokat, a rózsák már elvirultak, az elpihent ágak takarása várnak. Aztán szél támad, megborgong a táj és hideg kékre válik fent az ég. A völgyek-

ben és a folyók füzesei mögött halak megröppen a hajnali harmattól megázott levél, s nesz suhan át az avar fölött. A város még álomban ringatózik, nyári emlékek bogyóit mosolya uszik a levegőben, de kint, a hűvös erdei tisztásokon és a folyók kanyarulatánál már didergő köd vonul tovább a fák között. A dombon valaki még kitarja a karját, a hegyoldalon énekelnek, de jött a magasban már eltevédt ökörműnyalak huznak délfelé. Még csalogató, szép és szívet hasogató az élet, de lassan elvész és lehall az utolsó bujdosó hang is, s barna fellegek terülnek szét az égen.

Aztán csönd lesz, mintha meghalt volna roppant boldogságában a világ. BIBO LAJOS.

— Az aradi magyar lakosok rádióinak beszoigaltatása. Az aradi rendőrprefektúra hirdetésnyit adott ki, amelyben felszólítja a város magyar etnikai származású lakosait, hogy rádiókészülékeiket kerültilik rendőrségénél haladéktalanul szolgáltatassák be.

— Üzleti betörések Timișoara-Temesvartól. Kis Lujza jelentette a rendőrségnek, hogy a jőzsefváros; Budai Deleanu-utca 17. szám alatt levő üzletébe ismeretlen tettesek éjszaka betörték és onnan 50.000 lej értékű árut vittek el. Ugyancsak betörők jártak éjszaka a jőzsefvárosi Dragalina-tér 4. számú házban levő kereskedésben is, ahonnan nagy értékű holmit loptak.

— Ujbol megkezdik mukodesüket az iskolai gyermek-konyhak. Timiș-Torontal-Temes-Torontalmegye prefekturája felszólította a megye területén levő elemi iskolák igazgatóit, hogy tegyék meg a szükséges előkészületeket az iskolai gyermek-konyháknak a tanév kezdetén való megnyitására. A prefektus a községi előjárónak kötelességévé tette, hogy a gyermek-konyhák, amelyekben a szegény gyermekek meleg ebédet kapnak, a lehetőség szerint támogassák.

(*) Produkcioképzés. A bejratások az „Engelmann"-féle gyors-és gépirószakiskolában (Timișoara IV, Bonnaz-utca 4, Kültértnél) naponta tartanak. Az előadások szeptember 15-én kezdődnek.

CORSO-MOZI előadás távbeszélő 38-95
5 kor. Bej. szám 6-1108-1939

Ma: Szólik a kislány — Maria Denissoel
Ujdonsg! Pompás vigjáték. Max Neufeld rendezése

Apróhirdetések

HAJSZARITÓ 110-áramra eladó. Cim Reclama Arad, Eminescu-utca, 4. (2979) * **KÉTSZOBÁS** konyhás lakást keresek gyermekkorház közelében. Cimeket Reclama, Arad, Eminescu-utca 4. (2380) * **GYERMEK-JAROKAT** és cserép-kályhát megvételre keresek. Cimeket Reclama, Arad, Eminescu-utca, 4. (2381) * **BECSÜLTETES** tisztá bejárónőt, két személyhez felfogadok. Jelentkezni délután. Timișoara, II., Pestalozi-u., 12., I. em. (4492) * **ELADÓ** tavaszi, őszi férfikabát, frakk, szakett. Timișoara, III., Vladica Badescu-utca, 2, I. (4493) * **BEJARONOT** felfogadok. Bővebbet Stachler-egeél, Timișoara, IV., Carol-körút, 10. (4494) * **MINDENEST**, főznj tudót azonban belépvésre keresek. Timișoara, III., Branoveanu-u., 48. (4495) * **MINDENES** szakácsnőt éves bizonyítványokkal keres azonnalra kéttágy család. Friedrich, Timișoara, IV., Gojdu-u., 16. (4496) * **RENDES** mindenés leányt ke-

resek. Fischer, Timișoara, III., Domnita Balasa-u., 10, földszint. (4497) * **MEGBIZHATÓ** fiatal mindenest kis háztartáshoz azonnal felfogadok. Timișoara, III., Metianu-u., 6, I., 8. ajtó. (4498) * **MINDENEST** azonnal felfogadok. Huhn-ruháüzlet, Timișoara, IV., Dragalina-tér, 10. (4499) * **MINDENEST** cselédet vagy bejárónőt, iratokkal azonnal felfogadok. Timișoara, III., Odobescu-u., 6, 2. ajtó. (4500) * **ELADÓ** divány, fa-ágy. Timișoara, II., Boliae-u., 6. (4501) * **FOGARANYAT** veszek. Ajánlatokat „Ar és mennyiség” jellegére kérek a timișoara; kiadóba. (4502) * **11-es UJ BAKANES** eladó. Timișoara, III., Memorandului-u., 36. (4503) * **MEGBIZHATÓ** művejt nő, ajánlkozik házvezetőnőnek, társalkodónőnek, vagy beteg mellé. Cim a timișoara kiadóban. (4504) * **VABRÓLÁNYOKAT** önálló munkára felfogadnak. Aszód-szalón, Timișoara, I., Lonovici-u., 1., III., 13. ajtó. (4505) * **FODRÁSZ** és kézaplóbnó (manikűrös) állást keres. Cimeket „Fodrásznő” jellegére kér a timișoara kiadóba.

(4506) * **ELADÓ** egy jó állapotban lévő pafeton, és egy tekete gyermekkönyv. Megtekinthejő a déli óráktól este 7-ig. Timișoara, II., Boliae-u., 36, 6. ajtó. (3580) * **BEJARONOT** iratokkal azonnal felfogadok. Varga, Timișoara, III., Asanesti-tér, 3. (5581) * **ROMAN-MAGYAR** kifogastalan gépirónő délutánra jődel állást vállal. Alkalmi munkát is. Timișoara, IV., Bonnaz-u., 2, földszint jobbra. (5582) * **BEJARONONEK**, vagy mindenésnek mennék. Timișoara, III., Odobescu-u., 53, 4. ajtó. (4507) * **BEJARONOT** keresek azonnalra, egész napra, jó bizonyítványokkal. Jelentkezni délután 5—7 óráig. Neptun-fürdő palota. Timișoara, II., Prota Draghici-u., 1, III., 17. ajtó. (4508) * **KOMOLY**, szorgalmas jó lelkiülettü urinó, megbizható, jól siit. főz, háztartás vezetését vállalná uriházban. Bővebbet szivességgel, Timișoara, III., Odobescu-u., 19, I., Tiglarin „Arpinis S. A.” (4509) * **JOL FÖZŐ** mindenés szakácsnőt azonnalra keressünk. Cim a timișoara kiadóban. (4510) * **KIFOGASTALAN** szakácsnőt, a gyár-

— Az éjjeli vízszolgáltatás korlátozása Timișoara-Temesvartól. A timișoara-temesvári városi vízvezeték vállalat igazgatósága értesít, a közönséget, hogy szeptember 2-től kezdődőleg fontos műszaki javítások miatt körülbelül két héten keresztül a vízszolgáltatás éjjel 24 órától hajnali 4 óráig szünetel.

— Nyugdíjak fizetése Aradon. Az aradi pénzügyigazgatóságnál a köztisztviselők nyugdíjakát a következő sorrendben fizetik ki: szeptember 4-én, hétfőn, az 1—1000, szeptember 5-én, kedden az 1001—2000 és szeptember 6-án, szerdán, a 2001 felüli számú nyugdíjkönyvcsékek tulajdonosai kapják meg nyugdíjajkát.

— Birósági tárgyalások a bombakárokról megállapítására. Timișoara-Temesvartól a bombakárokról megállapítására alakított birósági bizottság a jövő héten folytatja a június 16-ról 17-re virradó éjjel okozott bombakárokról helyszíni tárgyalásait. Szeptember 4-én, hétfőn reggel 7 órakor kezdik a következő utcákban elpusztult, vagy megrongált házak kárértékének megállapítását: Oratiu, Zorilor, Nicolaevicei, Ion Rațiu, Ruderia, Dobosan, Grigorescu, Rotariu, Ianou Jianu, Popa Istin és Cetatii-ut. Szeptember 6-án reggel 7 órakor a Sincai, Comsa Spajaru, Murgu, Geml, Dunarea, Russo és Veronica Miclea utcák, valamint a Bogdaneștilor-ut elpusztult és megrongált házainak tárgyalása kezdődik.

— Árlejtés Arad városának diótermésére. (Saj. tud.) A város gazdasági hivatala közli, hogy szeptember 6-án reggel fél 9 órakor nyilvános árlejtést tartanak a város diótermésének eladására. Az érdeklődők a városbáza 34-ik számú szobájában kaphatnak felvilágosítást.

(*) Esküvő. Messer Hedy és Garai Tibor szeptember 3-án délután 4 órakor tartja esküvőjét Aradon a templomban. Esküvőjükre szívesen látják rokonaikat, barátait és ismerőseiket.

(*) Orvosi hír. Dr. Békés Dezső, volt közkórházi szemész-főorvos, ujbol rendel szembetegeknek d. e. 11—12 és d. u. 3—5 óra között. Timișoara, I. kerület, Regele Mihai I körút 3. szám. Táv. 12-82.

(*) Házasság. Róna Rozka és Márton Ernő szeptember 3-án vasárnap délelőtt 12 órakor tartja esküvőjét Aradon a templomban. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptember 2-án, szombaton: A r a d o n: Niedermayer (szerb-palota), Stauble (Regina Maria-ut 8). — Timișoara-Temesvartól: I.: Minerva (10 Mai-u. 5), II.: Meisner (Petru Major-tér 2), III.: Sárza (Lahovari-tér), IV.: Neurohr (Preyer-u. 1), V.: Corvin (Closca-u. 18).

CAPITOL mezző, Arad. Táv. 32-22
Előadás 3. és 5-kor

Ma: A legpazarabb sport-látványossági bemutató. Vakmerő mutatványok és si-versenyek a nagy hőmezőkön.

Szerelem a fanyponlon

FORUM mezző, Arad. Táv. 30-10
Előadás 3. és 5-kor

Ma: Az év egyik legkiemelkedőbb filmje.

Sorsdöntő órák
PAUL LISTER, HILDA HILDE, BRAND, HILDE von STOLZ

ROYAL mezző, Arad. Táv. 19-33
Előadás 3. és 5-kor

Ma: LIDA BAAROVA világsiker aratott filmje

Az álarcs szerető
eddig nem látott pazar kiállításban.

ARO mezző, Arad. Táv. 24-45
Előadás 3. és 5-kor

Ma: CINO CERVI korszakalható alakítása

a Navarra királyo